

Autor: S. dr Zofia Molęda

Katecheza dla młodzieży szkół średnich

Temat: Synod Archidiecezji Lubelskiej – moja współodpowiedzialność za Kościół.

I. Założenia edukacyjne

1. Cele katechetyczne – wymagania ogólne

Motywowanie do współodpowiedzialności za Kościół lokalny poprzez wprowadzenie w tematykę III Synodu Archidiecezji Lubelskiej

2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

Wie czym jest droga synodalna i jak rozwijała się w historii Kościoła powszechnego oraz w historii Archidiecezji Lubelskiej

Umiejętności

Odnajduje w Piśmie Świętym fragmenty o synodach w Dziejach Apostolskich, zna problemy, które wspólnie rozwiązywał młody Kościół;

Umie przedstawić tematykę i cele III Synodu Archidiecezji Lubelskiej;

Zna adres strony internetowej synodlublin.pl, fanpage „Synod Lublin” III Synodu Archidiecezji Lubelskiej na facebooku, adres „@SynodLublin” na twitterze, wie, że przez adres <https://www.synodlublin.pl/kontakt/> lub sekretariat@synodlublin.pl może zabrać głos w dyskusji na temat życia religijnego Archidiecezji Lubelskiej.

Postawy

Planuje zaangażowanie w synod przez zabranie głosu;

Modli się w intencji synodu – za Arcybiskupa Stanisława Budzika, biskupów, kapłanów, osoby życia konsekrowanego, katechetów, ludzi młodych, małżonków i rodziny, za wszystkich tworzących dzieło synodu;

Podjmuje refleksję nad swoim miejscem i powołaniem w Kościele.

3. Metody i techniki

Dyskusja, praca w grupach, analiza tekstu z Pisma św., uzupełnianie karty pracy, e-recepta, pogadanka, prezentacja multimedialna z mini wykładem, ruletka multimedialna (koło fortuny).

4. Środki dydaktyczne

Pismo Święte, strona internetowa synodlublin.pl, prezentacja multimedialna, wordwall.net

5. Korelacja z edukacją szkolną

Język polski – analiza tekstów z Pisma św., tworzenie spójnej wypowiedzi pisemnej;

Geografia – mapa Archidiecezji Lubelskiej;

Historia – historia synodów;

Muzyka – słuchanie, śpiew hymnu III Synodu Archidiecezji Lubelskiej.

5. Słowa kluczowe – synod diecezjalny, historia synodów, struktura synodu diecezjalnego, Kościół dom i szkoła komunii.

II. Przebieg katechezy

1. Modlitwa

Modlitwa do Ducha Świętego, by nauczył nas troszczyć się o sprawy Kościoła.

2. Sytuacja egzystencjalna

Dzisiaj spróbujemy sobie odpowiedzieć na pytanie:

Jak troszczę się o wspólnotę do której przynależę?

Podstawową wspólnotą każdego z nas jest rodzina. Życie w Kościele jest także, jak życie w rodzinie, w domu. Każdy powinien się czuć w nim dobrze, bezpiecznie, każdy powinien być w nim potrzebny, powinien mieć swoje miejsce i zadania. Należy dbać o swój dom, o jego dobre funkcjonowanie i dobre imię, szczylić się nim. Szczególnej troski wymaga nasz dom w trudnej sytuacji np. w czasie pandemii. Podobnie my ochrzczeni, stanowiący wspólnotę Kościoła winniśmy czuć się odpowiedzialni za nasz Kościół. Dlatego chcemy bardziej wnikliwie spojrzeć na jakość przynależności do Kościoła nas mieszkających nad Wisłą i Bugiem, nad Bystrzycą i Wieprzem, w granicach naszej Archidiecezji¹. Pomogą nam w tym następujące pytania:

1. Jakie działania realizują młodzi ludzie w Kościele?
2. Czy młodzież ma coś do powiedzenia w Kościele? W jaki sposób możecie mieć wpływ na to co dzieje się w Kościele?
3. Czy młodzi mogą wysuwać postulaty dotyczące funkcjonowania Kościoła, czy są one słyszane przez biskupów, proboszczów?

Puenta

Oprócz działań, które wymieniliście (*liturgiczna służba ołtarza, duszpasterstwo młodzieży, schola, Caritas, przynależność do ruchów i stowarzyszeń katolickich itp.*) i obszarów wymiany myśli (*katecheza, rozmowy indywidualne z duszpasterzami*), teraz właśnie nadarza się szczególna okazja do zabrania głosu, wymiany opinii, zgłaszania postulatów na synod diecezjalny, zwołany przez Ks. abpa Stanisława Budzika.

Od początku chrześcijaństwa, wielokrotnie w ciągu wieków, najważniejsze sprawy dla całego Kościoła były rozwiązywane przez synody lub sobory. Synody odgrywają analogiczną rolę do soborów powszechnych na poziomie regionalnym i lokalnym.

Nazwa synod wywodzi się od greckiego słowa *synodeuein* – odbywać wspólną drogę, wspólny bieg. Synod diecezjalny to zebranie wybranych kapłanów oraz wiernych świeckich z różnych środowisk Kościoła diecezjalnego, którzy dla dobra całej wspólnoty pomagają biskupowi diecezjalnemu w wypełnianiu jego misji swoją radą, opinią, sprawiedliwą krytyką, życiowym doświadczeniem, wiedzą, autentyczną troską o Kościół, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego².

Synod ma pogłębiać naszą więź z Kościołem, tak, jak w rodzinie, ma wzbudzać w nas misję ewangelizacyjną. Ma nam pomóc w odpowiedzi na pytanie: jak w tym zmieniającym się współczesnym świecie pozostać wiernym Ewangelii? Gwarancją tej wierności jest autentyczna więź z Kościołem.

Synod posługuje się metodą ewangelicznej rewizji życia „widzieć – rozeznąć – działać”. Ma za zadanie dokonać diagnozy rzeczywistej sytuacji, przygotować działania duszpasterskie służące odnowie różnych dziedzin życia chrześcijan, promowaniu osobistej świętości wśród kapłanów i świeckich w naszej Archidiecezji. „Wiara jest spotkaniem z

¹ 15 marca 2019 roku na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbył się pierwszy w historii archidiecezji lubelskiej Synod Młodych (rodzaj pre-synodu) pod hasłem „Rozbudźmy młodość Kościoła” zorganizowany przez Centrum Duszpasterstwa Młodzieży. Wzięli w nim udział młodzi przedstawiciele parafii oraz różnych wspólnot. Ks. Adam Bab, diecezjalny duszpasterz młodzieży, podziękował przybyłym na synod młodym, za to że w ich sercu jest „tak” dla Chrystusa. Mówił „dzisiaj jesteśmy tu wszyscy po to, by pomóc sobie w tej decyzji wytrwać i spróbować przekazywać ją innym”. <https://info.wiara.pl/doc/5395809.Rozpoczal-sie-pierwszy-w-historii-archidiecezji-lubelskiej>

² Ks. W. Góralski. Synod diecezjalny. W: Leksykon teologii pastoralnej pod red. Ks. R. Kamiński, Ks. W. Przygoda, M. Fiałkowski OFMConv. Lublin 2006 s. 826. Zob. też <https://www.synodlublin.pl/abc-synodu/> na podstawie Ks. A. Jaszcz. Synody diecezjalne w Kościele łańskim. Lublin 2019. Papież Franciszek powiedział, że synod to nie parlament. Jest to Kościół stawiający sobie pytanie o swoją wierność względem depozytu wiary, który nie jest dla niego muzeum (...), ale żywym źródłem, z którego Kościół czerpie, aby ugasić pragnienie życia i rzucić światło na depozyt życia. <https://biblia.wiara.pl/doc/4786471.Synody-w-Kosciele>

Jezusem, my musimy robić to samo, co robi Jezus: spotykać innych”³. Duch Święty zachęca nas – przypomina słowa papieża Franciszka, Ks. abp Stanisław Budzik – abyśmy nie pomylili szczęścia z konsumpcją. Wzywa nas, abyśmy wyruszyli w drogę i stali się głosicielami Ewangelii, abyśmy opuścili wygodne kanapy i ubrali buty wędrowców i pielgrzymów. „Mamy odkrywać nowe horyzonty, nadające się do zarażania radością, która rodzi się z miłości Boga, radością, którą rodzi w ludzkim sercu każdy gest miłosierdzia”⁴.

Pierwszy Synod Diecezji Lubelskiej został zwołany przez biskupa Mariana Leona Fulmana i odbył się w dniach 25-27 września 1928 r. Jego celem było uporządkowanie prawa diecezjalnego w oparciu o opublikowany wcześniej Kodeks Prawa Kanonicznego.

Kolejny synod został zwołany przez bp. Bolesława Pylaka i przeprowadzony w latach 1977-1985. Tematy tego synodu to: głoszenie słowa Bożego, katecheza, liturgia, kapłani, zakony, świeccy, struktury i działania duszpasterskie.

Synod diecezjalny może być zwołany, jeżeli zaistnieje ku temu okoliczności. Ocenia je biskup diecezjalny po wysłuchaniu Rady Kapłańskiej. Długi czas od poprzedniego synodu jest wystarczającym powodem do zwołania nowego. Od poprzedniego synodu, zakończonego w 1985 roku, w zupełnie innej rzeczywistości, mija obecnie 36 lat.

Tematem III Synodu Archidiecezji Lubelskiej są słowa „Kościół domem i szkołą komunii”.

Pracując w grupach na tekstach z Pisma św., z Dziejów Apostolskich, dowiemy się z jakimi problemami spotykała się wspólnota pierwotnego Kościoła i w jaki sposób je rozwiązywała.

3. Wiara i życie chrześcijan

Podziel klasę na grupy, rozdaj teksty biblijne i karty pracy (*załącznik 1*), które uczniowie mają uzupełnić. Teksty przedstawiają najstarsze synody pierwotnego Kościoła: wybór Macieja Dz 1, 15–26; wybór siedmiu diakonów Dz 6, 1–6; obowiązki chrześcijan pochodzenia nieżydowskiego wobec Prawa Dz 15, 22–29; spotkania Apostoła Pawła z Dwunastoma Dz 21, 17–25. Warto skorzystać z *Pisma Świętego Starego i Nowego Testamentu* opracowanego przez Zespół Biblistów Polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła ze względu na przypisy i komentarze ułatwiające zrozumienie przez uczniów tekstów Dziejów Apostolskich.

Zadaj pytanie: Jaki problem napotkała wspólnota pierwotnego Kościoła i jak go rozwiązywała?

Jaki problem napotkała wspólnota pierwotnego Kościoła i jak go rozwiązywała?	
Problem	
Metoda rozwiązania	
Postanowienie	

„Wtedy Piotr w obecności braci, a zebrało się razem około stu dwudziestu osób, tak przemówił: «Bracia, musiało wypełnić się słowo Pisma, które Duch Święty zapowiedział przez usta Dawida o Judaszu. On to wskazał drogę tym, którzy pojмали Jezusa, bo on zaliczał się do nas i miał udział w naszym posługiwaniu. Za pieniądze, niegodziwie zdobyte, nabył ziemię i spadłszy głową na dół, pękł na pół i wypłynęły wszystkie jego wnętrzności. Rozniosło się to wśród wszystkich mieszkańców Jerozolimy, tak że nazwano ową rolę w ich języku Hakeldamach, to znaczy: Pole Krwi. Napisano bowiem w Księdze Psalmów: Niech opustoszeje dom jego i niech nikt w nim nie mieszka! A urząd jego niech inny obejmie! Trzeba więc, aby jeden z tych, którzy towarzyszyli nam przez cały czas, kiedy Pan Jezus przebywał z nami, począwszy od chrztu Janowego aż do dnia, w którym został wzięty od nas do nieba, stał się razem z nami świadkiem Jego

³ Tamże.

⁴ <https://archidiecezjalubelska.pl/blog/list-pasterski-metropolity-lubelskiego-wielki-post-2019/>

zmartwychwstania». Postawiono dwóch: Józefa, zwanego Barsabą, z przydomkiem Justus, i Macieja. I tak się pomodlili: «Ty, Panie, znasz serca wszystkich, wskaż z tych dwóch jednego, którego wybrałeś, by zajął miejsce w tym posługiwaniu i w apostołstwie, któremu sprzeniewierzył się Judasz, aby pójść swoją drogą». I dali im losy, a los padł na Macieja. I został dołączony do jedenastu apostołów” (Dz 1, 15-26).

Jaki problem napotkała wspólnota pierwotnego Kościoła i jak go rozwiązywała?	
Problem	Śmierć Judasza
Metoda rozwiązania	Modlitwa Piotra i braci, wybór przez losy
Postanowienie	Maciej dołączył do grona jedenastu apostołów, uzupełnił grono

„Wówczas, gdy liczba uczniów wzrastała, zaczęli helleniści szemrać przeciwko Hebrajczykom, że przy codziennym rozdawaniu jałmużny zaniedbywano ich wdowy. «Nie jest rzeczą słuszną, abyśmy zaniedbywali słowo Boże, a obsługiwali stoły» – powiedziało Dwunastu, zwoławszy wszystkich uczniów. «Upatrzcież zatem, bracia, siedmiu mężów spośród siebie, cieszących się dobrą sławą, pełnych Ducha i mądrości! Im zlecimy to zadanie. My zaś oddamy się wyłącznie modlitwie i posłudze słowa». Spodobały się te słowa wszystkim zebranim i wybrali Szczepana, męża pełnego wiary i Ducha Świętego, Filipa, Prochora, Nikanora, Tymona, Parmenasa i Mikołaja, prozelitę z Antiochii. Przedstawili ich Apostołom, którzy modląc się włożyli na nich ręce” (Dz 6, 1-6).

Jaki problem napotkała wspólnota pierwotnego Kościoła i jak go rozwiązywała?	
Problem	Jałmużna nie docierała do wdów spośród chrześcijan hellenistów
Metoda rozwiązania	Trudność rozwiązana w sposób kolegialny (wspólnotowy)
Postanowienie	Zmiana struktur w Kościele, wybór Siedmiu, powołanie mężów przez modlitwę i gest nałożenia rąk do posługi miłości chrześcijańskiej – diakonów

„Wtedy Apostołowie i starsi wraz z całym Kościołem postanowili wybrać ludzi przodujących wśród braci: Judę, zwanego Barsabas, i Sylasa i wysłać do Antiochii razem z Barnabą i Pawłem. Posłali przez nich pismo tej treści: «Apostołowie i starsi bracia przesyłają pozdrowienie braciom pogańskiego pochodzenia w Antiochii, w Syrii i w Cylicji. Ponieważ dowiedzieliśmy się, że niektórzy bez naszego upoważnienia wyszli od nas i zaniepokoiłi was naukami, siejąc zamęt w waszych duszach, postanowiliśmy jednomyślnie wybrać mężów i wysłać razem z naszymi drogimi: Barnabą i Pawłem, którzy dla imienia Pana naszego Jezusa Chrystusa poświęcili swe życie. Wysyłamy więc Judę i Sylasa, którzy powtórzą wam ustnie to samo. Postanowiliśmy bowiem, Duch Święty i my, nie nakładać na was żadnego ciężaru oprócz tego, co konieczne. Powstrzymajcie się od ofiar składanych bożkom, od krwi, od tego, co uduszone, i od nierządu. Dobrze uczynicie, jeżeli powstrzymacie się od tego. Bywajcie zdrowi!»” (Dz 15,22-29 zob. też cały rozdział 15).

Jaki problem napotkała wspólnota pierwotnego Kościoła i jak go rozwiązywała?	
Problem	Chrześcijanie pochodzenia żydowskiego, domagali się, aby poganie przed przyjęciem chrztu zostali obrzezani (opis w Dz 15,1-6).
Metoda rozwiązania	Apostołowie zebrali się w Jerozolimie, aby rozstrzygnąć ten spór.
Postanowienie	Apostołowie i starsi wraz z całym Kościołem

	prowadzeni przez Ducha Świętego podejmują decyzję, że obrzezanie nie jest potrzebne, a wymaganie postawione poganom sformułowane są jako rady.
--	--

„Kiedy znaleźliśmy się w Jerozolimie, bracia przyjęli nas z radością. Następnego dnia Paweł poszedł razem z nami do Jakuba. Zebrali się też wszyscy starsi. Powitawszy ich, zaczął szczegółowo opowiadać, czego Bóg dokonał wśród pogan przez jego posługę. Słyszając to, wielbili Boga, ale powiedzieli mu: «Widzisz, bracie, ile tysięcy Żydów uwierzyło, a wszyscy trzymają się gorliwie Prawa. O tobie jednak słyszeli, że wszystkich Żydów, mieszkających wśród pogan, nauczasz odstępstwa od Mojżesza, mówisz, że nie mają obrzezywać swych synów ani zachowywać zwyczajów. Cóż więc począć? W każdym wypadku dowiedzą się, żeś przybył. Zrób więc to, co ci mówimy: Mamy tu czterech mężczyzn, którzy złożyli ślub, weź ich z sobą, poddaj się razem z nimi oczyszczeniu, pokryj za nich koszty, aby mogli ostrzyć sobie głowy, a wtedy wszyscy przekonają się, że w tym, czego się dowiedzieli o tobie, nie tylko nie ma żdźbła prawdy, lecz że ty sam przestrzegasz Prawa na równi z nimi. Co zaś do pogan, którzy uwierzyli, posłaliśmy im na piśmie polecenie, aby powstrzymali się od pokarmów ofiarowanych bożkom, od krwi, od tego, co uduszone, i od nierządu»” (Dz 21, 17-25).

Jaki problem napotkała wspólnota pierwotnego Kościoła i jak go rozwiązywała?	
Problem	Radykalni chrześcijanie pochodzenia żydowskiego wrogo reagują na przybycie Pawła do Jerozolimy, którego postrzegają jako głosiciela wolności od przepisów Prawa.
Metoda rozwiązania	Zwierzchnik Kościoła Jerozolimskiego Apostoł Jakub, wszyscy starsi słuchają świadectwa Pawła, wielbią razem Boga, proponują mu złożenie ofiary, ostrzyżenie włosów.
Postanowienie	Paweł dla utrzymania jedności Kościoła uczestniczy w obrzędzie Mojżeszowym.

Puenta

Tradycja synodalna zakorzeniona jest w Kościele od początku jego istnienia. Apostołowie zebrali się w Jerozolimie, aby rozstrzygnąć ważny spór dotyczący przyjmowania pogan do wspólnoty Kościoła. Decyzje, jakie podjęto na tym zgromadzeniu, miały charakter epokowy, zadecydowały o dynamicznym rozwoju chrześcijaństwa i o jego ekspansji na cały znany wówczas świat.

4. Zastosowanie życiowe - przedstaw prezentację multimedialną na temat III Synodu Archidiecezji Lubelskiej.

5. Zapis do zeszytu tematu i notatki

Nazwa synod wywodzi się od greckiego słowa *synodeuein* – odbywać wspólną drogę, wspólny bieg. Synod diecezjalny to zebranie kapłanów oraz wiernych świeckich, którzy dla dobra całej wspólnoty pomagają biskupowi w wypełnianiu jego misji swoją radą i doświadczeniem. Od początku chrześcijaństwa najważniejsze sprawy Kościoła były rozwiązywane przez synody. Synod to rodzaj inwentaryzacji, ma służyć ożywieniu naszej wiary. Poprzednie synody Kościoła lubelskiego odbyły się w latach 1928, 1977-1985. W prace obecnego synodu może się włączyć każdy z nas przez modlitwę czy zabranie głosu (<https://www.synodlublin.pl/kontakt/>).

6. Ewaluacja realizacji tematu,(ruletka multimedialna)koło fortuny – pytania kontrolne

<https://wordwall.net/pl/resource/9398285>

Podsumowanie

Pragniemy, aby nasz Kościół (...) stawał się coraz bardziej **domem i szkołą komunii**. (...) Komunia to wspólnota. W odróżnieniu od wielu ludzkich wspólnot, bazujących na wspólnych interesach, zainteresowaniach i celach, jest to wspólnota zakorzeniona w Bogu, który jest doskonałą jednością miłujących się Osób. Komunia Kościoła jest wspólnotą serc zakorzenionych w miłości Boga i solidarnych z człowiekiem. Chcemy być domem takiej wspólnoty, budować ją w rodzinie, parafii i Archidiecezji. Chcemy być jej szkołą dla rozdartego konfliktami świata i dla naszej podzielonej Ojczyzny. Słowo „komunia” odnosimy zwykle do Eucharystii, do przyjmowania Ciała i Krwi Pańskiej. (...) Kościół żyje i działa dzięki Eucharystii, ona jest źródłem jego świętości, z niej czerpie moc do powstawania z grzechów, w niej pulsuje źródło jego misyjnego i ewangelizacyjnego posłania (Abp Stanisław Budzik).

We wspólnocie Kościoła praktykowane są czyny miłości i solidarności np. po śmierci ojca rodziny na Covid-19 dana wspólnota parafialna zorganizowała pomoc finansową dla osieroconej rodziny: dzieci i matki. Takich przykładów mamy wiele, chociaż ich nie nagłaśnia się w mediach. To zło jest krzykliwe. Dobro jest ciche, nie dba o rozgłos.

Synod przypomina młodzieży, że jest ona pełna ideałów i chce czynić dobro. **Kościół jako dom i szkoła komunii z Chrystusem** inspiruje, daje moc do czynienia tego dobra.

7. Praca domowa

Jak Kościół może wspierać młodych ludzi przeżywających kryzys życia i wiary? Jakie przedsięwzięcia w szkole, w kościołach parafialnych, w naszej Archidiecezji są według was potrzebne? Propozycje wpisz w druk e-recepty (*załącznik 2*).

8. Modlitwa w intencji Synodu (prezentacja)

Boże w Trójcy Świętej Jedyny,
Ty wzywasz nas nieustannie,
abyśmy stawali się świadkami Ewangelii.
Na Twoje Słowo wyruszamy w drogę,
podejmując dzieło III Synodu
Archidiecezji Lubelskiej.
Spraw Panie, abyśmy się otworzyli
na odnawiające działanie Ducha Świętego
w naszych parafiach, rodzinach i wspólnotach.
Zawieramy Ci wszystkich uczestników Synodu
i cały Lud Boży archidiecezji lubelskiej.
Niech postanowienia i owoce Synodu
uczynią nasz Kościół diecezjalny
domem i szkołą komunii,
abyśmy odkrywając Eucharystię
jako źródło jedności i miłości
stawali się autentyczną wspólnotą wiary,
w której każdy znajduje swoje miejsce.
Maryjo, Matko Kościoła i Niewiasto Eucharystii,
prowadź nas i wspieraj w synodalnej drodze,
na której pragniemy spotkać Twojego Syna.

Święty Stanisławie Biskupie,
módl się za nami
Święty Janie Kanty,
módl się za nami
Święty Janie Pawle II,
módl się za nami.

Załącznik 1

Jaki problem napotkała wspólnota pierwotnego Kościoła i jak go rozwiązywała?	
Problem	
Metoda rozwiązania	
Postanowienie	

Załącznik 2

